

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด ในผู้เข้ารับการบำบัดค่ายวิวัฒน์พลเมือง หน่วยฝึกการรบพิเศษ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

พูนรัตน์ ลียะติกุล^{*}, รังสิยา วงศ์อุบลปา^{*}

บทคัดย่อ

วิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดในผู้เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม โดยใช้แบบสอบถาม และการทำ focus group ที่ผู้ที่ใช้ยาเสพติดมากกว่า 2 ชนิดขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง 130 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในข้อมูลทั่วไป การรับรู้สมรรถนะของตน ทักษะคิดต่อการใช้ยาเสพติด การคล้อยตามสิ่งที่อ้างอิง และความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด ใช้สถิติ Pearson Chi-square test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เพื่อหาความสัมพันธ์

ผลการศึกษา พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 27-37 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้าง นับถือศาสนาพุทธ ยาเสพติดที่ใช้เป็นยาบ้า การรับรู้สมรรถภาพของตนอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 56.9 ทักษะคิดต่อการใช้ยาเสพติดอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 80.0 การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงอยู่ในระดับสูงร้อยละ 50.0 ความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดอยู่ในระดับสูงร้อยละ 29.2 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า ระยะเวลาที่ เข้ารับการบำบัดไม่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด ส่วนการรับรู้สมรรถนะของตน ทักษะคิดต่อการใช้ยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิง มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.01$)

คำสำคัญ: ความตั้งใจ, สมรรถนะของตน, การเลิกใช้ยาเสพติด

^{*}คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Corresponding Author: Poonrut Leeyatikul, E-mail: Poonrutlee@gmail.com

Received 27/12/2019

Revised 12/03/2020

Accepted 19/03/2020

**FACTORS RELATED TO THE INTENTION TO STOP USING DRUGS:
CASE STUDY IN DRUG CAMP, SPECIAL COMBAT TRAINING UNIT
PAK CHONG DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE**

Poonrut Leeyatikul^{}, Rungsiya Wonguppa^{*}*

ABSTRACT

This study is cross sectional survey. The purpose of the study was to evaluate the intention on drugs use cessation among drugs camp attendances and its related factors. Wiwatphonlamuang camp in Pakchong district, Nakorn Ratchasima province was selected as study site. Samples were camp attendants during June-October 2013. 130 attendants were recruited. Two focus groups discussion was used to gather data from poly drugs users and self administered questionnaire was used to gather data from 130 individuals. Descriptives statistic and chi-square were used to analyse the data.

Most of the samples were 27-37 years old, married, and elementary education. Methamphetamine pill was used before attending to the camp. 56.9% were in the middle level of self efficacy on refraining from drugs use in various occasions. 80% were high level of positive attitude in drug use cessation. However, 50% were potentially easily convinced by their significant others. Only 29.2% were high level of drugs use cessation intention. Length of stay in the camp was not associated with their intention. In contrast with self efficacy, attitude, and potentially convinced by their significant others were statistically significant associated with intention ($p < 0.01$).

Keyword: Drugs camp, Drugs use cessation, Intention

^{*}Faculty of Public Health, Vongchawalitkul University

ภูมิหลังและเหตุผล (Background and rationale)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น¹ และในปี 2562 มีผู้เข้ารับการรักษาจำนวน 102,366 คน² ซึ่งผู้เข้ารับการรักษาใหม่มีแนวโน้มของอายุน้อยลง ยาบ้าเป็นยาเสพติดที่กลุ่มผู้ติดแบบรุนแรงเข้ารับการรักษามากที่สุด³ การประเมินการบำบัดยาเสพติดในปัจจุบันใช้แบบ V.2 ซึ่งประยุกต์จาก ASSIST⁴ ได้มีการประเมินภาวะการใช้ยาเสพติดของผู้เข้ารับการรักษา ที่ต้องมีการจำแนกตามสภาพการใช้ คือ กลุ่มผู้ใช้ กลุ่มผู้เสพ และกลุ่มผู้ติด ปรากฏว่าในช่วง 5 ปี พบผู้เข้ารับการรักษา 3 ใน 4 ถูกวินิจฉัยว่าเป็นกลุ่มผู้ใช้ และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ส่วนกลุ่มผู้เสพและผู้ติดมีแนวโน้มลดลง⁵

แม้ว่าจะมีการดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง แต่ปัญหายาเสพติดก็ยังเป็นปัญหาที่ประชาชนให้ความใส่ใจและสร้างผลกระทบต่อสังคม⁶ ความชุกของปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความรุนแรงของปัญหาแพร่ระบาดในพื้นที่ภาพรวมพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 1.24 คนต่อ 1,000 ประชากร ในปี 2550 เป็น 13.29 คนต่อ 1,000 ประชากร ในปี 2562⁷ ทำให้มีผู้เข้ารับการรักษาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะระบบสมัครใจ โดยพบผู้เข้ารับการรักษาบำบัดร้อยละ 65 ของผู้เข้ารับการรักษาทั้งหมด⁸ โดยยาบ้าเป็นตัวยาที่มีการแพร่

ระบาดมากที่สุด ขณะเดียวกันที่ไอซ์ กระท่อม และสีคูณรัอย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงเช่นกัน

โครงการวิวัฒน์พลเมืองเป็นโครงการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังที่ติดยาเสพติด โดยกรมราชทัณฑ์ดำเนินการร่วมกับกองทัพบก กองทัพบกจะรับนักโทษเด็ดขาดคดียาเสพติดจากกรมราชทัณฑ์ เข้ารับการรักษาบำบัดฟื้นฟูในค่ายทหาร กองทัพบกให้การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกและกำลังพลเป็นวิทยากร และช่วยควบคุมผู้ต้องขังค่ายบำบัดฟื้นฟูดังกล่าว มีจำนวน 25 ค่ายทั่วประเทศ รับผู้ต้องขังค่ายละ 100 คน ใช้เวลาในการฝึกอบรมฟื้นฟูรุ่นละ 4 เดือน โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวได้ก่อนพ้นโทษให้ได้รับการฝึกอบรมในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาทหารเบื้องต้น วิชาอุดมการณ์ประชาธิปไตย วิชาการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ วิชาศีลธรรมและจรรยา ด้านการเกษตรกรรมและวิชาชีพต่าง ๆ ผู้ต้องขังที่เข้าร่วมโครงการ คือ ผู้ต้องขังในคดียาเสพติดหรือคดีจำหน่าย ขณะที่มือของกลางขณะถูกจับกุมเพียงเล็กน้อย (ยาบ้าไม่เกิน 10 เม็ด) อายุระหว่าง 18-45 ปี กำหนดโทษจำคุกที่เหลือไม่เกิน 1 ปี⁹

การประเมินความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด จึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะสามารถพิสูจน์ได้ว่า ผู้เข้ารับการรักษาบำบัดในค่ายฯ สามารถเลิกใช้ยาเสพติดได้มากน้อยเพียงใด ภายหลังครบกำหนด 4 เดือน รวมไปถึงการ

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งใจเลิกใช้ยาเสพติด ได้แก่ ระยะเวลาในการเข้ารับการบำบัดในค่ายฯ การรับรู้สมรรถภาพของตน ทศนคติต่อการใช้ยาเสพติด และการคล้อยตามกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการเลิกใช้ยาเสพติด ซึ่งจะนำมาสู่การวิเคราะห์วางแผนการดำเนินการในค่ายวิวัฒน์พลเมืองที่จะสามารถแก้ไขปัญหากการกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำหากได้รับการฟื้นฟู โดยองค์ความรู้ที่ควรมีการพัฒนา คือ องค์ความรู้ด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล โดยใช้ทฤษฎีการรับรู้สมรรถภาพของตนเองและการกระทำเชิงเหตุผล¹⁰

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในกลุ่มผู้เข้ารับการบำบัดยา
2. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้สมรรถภาพของตนเองผู้ที่เข้ารับการบำบัดในกลุ่มผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติด ในค่ายวิวัฒน์พลเมือง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดของกลุ่มผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
4. เพื่อศึกษาระดับการคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในกลุ่มผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติด ในค่ายวิวัฒน์พลเมือง

5. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดของกลุ่มผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

สมมติฐาน

1. ความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมืองอยู่ในระดับสูงมาก
2. การรับรู้สมรรถภาพของตนเองในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง อยู่ในระดับสูงมาก
3. ทศนคติต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมืองอยู่ในระดับสูงมาก
4. การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง อยู่ในระดับสูงมาก
5. ระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัดมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง
6. การรับรู้สมรรถภาพของตนเองมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง
7. ทศนคติต่อการใช้ยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง

8. การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด ในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง

รูปแบบการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด ในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง หน่วยฝึกการรบพิเศษ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการบำบัดยาเสพติดที่ค่ายวิวัฒน์พลเมือง หน่วยฝึกการรบพิเศษ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นเพศหญิงทั้งหมด 130 คน

ระเบียบวิธีการศึกษา (Methodology)

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 15-16 สิงหาคม โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสอบถามข้อมูลทั่วไป ความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกเสพยาเสพติด ประกอบด้วย การรับรู้สมรรถของตน ทศนคติต่อการใช้ยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิง และความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการภายใต้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned : TRA) โดยข้อคำถามทั้งหมดแบ่งเป็น 7 scale

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนาแจกแจงความถี่ คิดเป็นค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง
2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติ Pearson Chi-square test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ระหว่างระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัดการรับรู้สมรรถของตน ทศนคติต่อการใช้ยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงกับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด

ผลการศึกษา (Results)

พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดที่ค่ายวิวัฒน์พลเมือง ศูนย์ฝึกการรบพิเศษปากช่อง พบว่า มีอายุระหว่าง 27-37 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.2 อายุเฉลี่ย 30 ปี โดยมีอายุสูงสุด 58 ปี ต่ำสุด 16 ปี ระยะเวลาที่อยู่ในค่ายวิวัฒน์พลเมืองกว่า 30 วัน คิดเป็นร้อยละ 39.2 มีระยะเวลาสูงสุด 115 ต่ำสุด 1 วัน ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 39.2 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.4 ลักษณะของครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 28.5 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 42.3 รายได้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5,001 ถึง 10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 41.5 นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 92.3 ประเภทยาเสพติดที่ใช้มากที่สุดคือ ยาบ้าคิดเป็นร้อยละ 93.8 และรองลงมาเป็นไอซ์ คิดเป็นร้อยละ 58.5

การรับรู้สมรรถภาพของตน

พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่มีการรับรู้สมรรถภาพของตนในระดับค่อนข้างสูง เกี่ยวกับการใช้ยาเพื่อผ่อนคลายและสร้างความมั่นใจ เมื่อต้องไปงานเลี้ยงสังสรรค์และพบเพื่อนใหม่ จะสามารถหลีกเลี่ยงการใช้ยาได้ ($M=5.38$ $S.D.=1.433$) รองลงมาคือ หากเพื่อนสนิทชักชวนให้ใช้ยาเสพติด เมื่อตนเองมีความรู้สึกเศร้า จะสามารถหลีกเลี่ยงได้ ($M=4.90$ $S.D.=1.579$)

ทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติด

พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่มีความเชื่อต่อการใช้ยาเสพติดในระดับสูงมาก เกี่ยวกับความเชื่อว่าการใช้เสพติดมีผลทำให้คนในครอบครัวไม่สบายใจ ($M=6.82$ $S.D.=0.795$) รองลงมาคือ เชื่อว่าครอบครัวอยากให้เลิกใช้ยาเสพติด ($M=6.80$ $S.D.=0.698$) ส่วนสิ่งที่ผู้เข้ารับการบำบัดมีความเชื่อในระดับสูงเกี่ยวกับความเชื่อว่าการใช้ยาเสพติดจะนำไปสู่การเกิดปัญหาอาชญากรรม ($M=5.59$ $S.D.=1.899$) รองลงมาคือ เชื่อว่าการเลิกใช้ยาเสพติดทำให้ไม่เป็นโรคสมองติดยา และเชื่อว่าหากไม่เลิกใช้ยาเสพติดจะทำให้เป็นปัญหาสังคมอยู่ในระดับสูง ($M=6.12$ $S.D.=1.274$ และ $M=6.12$ $S.D.=1.286$ ตามลำดับ)

ความเชื่อตามกลุ่มที่อ้างอิง

ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่มีความเชื่อตามกลุ่มที่อ้างอิงอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีความเชื่อว่าครอบครัว ต้องการให้เลิกใช้ยา

เสพติด ($M=6.76$, $S.D.=0.805$) รองลงมาคือ เชื่อว่าครอบครัว จะให้อภัยเมื่อไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ($M=6.58$, $S.D.=1.167$) แต่พบความเชื่อตามกลุ่มที่อ้างอิงในระดับต่ำ ในเรื่องการที่จะต้องทำตามเพื่อนที่เคยใช้ยาเสพติด ($M=4.44$, $S.D.=2.113$) รองลงมาคือ เชื่อว่าสังคมที่อาศัยอยู่จะไม่รังเกียจคนที่มีประวัติใช้ยาเสพติด ($M=5.28$, $S.D.=1.726$)

ความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด

ผู้เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดในระดับสูง โดยมาจากการให้ความใส่ใจของคนครอบครัวต่อปัญหาการใช้ยาเสพติด ($M=5.85$ $S.D.=1.813$) รองลงมาคือ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการกลับไปใช้ยาเสพติด ($M=5.54$ $S.D.=1.897$) แต่ความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงในระดับค่อนข้างสูง คือ หากพบสถานการณ์ที่มีการใช้ยาเสพติด จะหลีกเลี่ยงไม่ไปพบ สถานการณ์นั้น ($M=4.89$ $S.D.=2.001$) รองลงมาคือ เมื่อมีความทุกข์ จะไม่ใช้ยาเสพติดเพื่อแก้ไข้ปัญหา ($M=5.11$ $S.D.=1.942$)

การจัดระดับการรับรู้สมรรถภาพของตน ทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิง และความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด

พบว่า การรับรู้สมรรถภาพของตัวที่มีการรับรู้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 56.9 รองลงมาคือ ค่อนข้างสูงคิดเป็นร้อยละ 26.9

ทัศนคติต่อการไข้ยาเสพติดอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมาคือระดับค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 16.9

การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือระดับสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 30.8

ความตั้งใจในการเลิกไข้ยาเสพติดอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 29.2 รองลงมาคือระดับค่อนข้างสูงคิดเป็นร้อยละ 27.7 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการรับรู้สมรรถภาพของตน ทัศนคติต่อความเชื่อพฤติกรรมกรไข้ยาเสพติด ความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจตามสิ่งที่อ้างอิง ความตั้งใจในการเลิกไข้ยาเสพติดของผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดที่ค่ายวิวัฒน์พลเมือง อำเภอปากช่อง

ระดับ	การรับรู้สมรรถภาพของตน				ทัศนคติต่อการไข้ยาเสพติด				ความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิง				ความตั้งใจ			
	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.	จำนวน	ร้อยละ	Mean	S.D.
ต่ำมาก	0	0	4.24	0.71	0	0	5.75	0.57	0	0	6.05	0.87	4	3.1	5.39	1.51
ต่ำ	0	0			1	0.8			1	8.0			3	2.3		
ค่อนข้างต่ำ	15	11.5			0	0			2	1.5			4	3.1		
ปานกลาง	74	56.9			3	2.3			1	8.0			26	20		
ค่อนข้างสูง	35	26.9			22	16.9			21	16.2			19	14.6		
สูง	6	4.6			104	80			65	50			38	29.2		
สูงมาก	0	0			0	0			40	30.8			36	27.7		

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัด การรับรู้สมรรถภาพของตน ทัศนคติต่อการไข้ยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงกับความตั้งใจในการเลิกไข้ยาเสพติด

พบว่า ระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัดไม่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกไข้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมืองฯ แต่การรับรู้สมรรถภาพของตนมี

ความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกไข้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.01$) ส่วนทัศนคติต่อการไข้ยาเสพติด และการคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกไข้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมืองฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.01$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เข้ารับการรักษา การรับรู้เกี่ยวกับการรับรู้สมรรถภาพทัศนคติต่อการใช้จ่ายยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงกับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด

ตัวแปร	ระดับความตั้งใจในการเลิกใช้เสพติด							รวม	P-value
	ต่ำมาก	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง	สูงมาก		
	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ		
1. ระยะเวลาที่อยู่ ในค่ายวิวัฒน์									0.754
▪ ≤30 วัน	1	0	2	10	9	11	18	51	
	25.00%	0.00%	50.00%	38.50%	47.40%	28.90%	50.00%	39.20%	
▪ 31-60 วัน	2	1	1	7	4	12	8	35	
	50.00%	33.30%	25.00%	26.90%	21.10%	31.60%	22.20%	26.90%	
▪ 61-90 วัน	0	0	1	3	3	7	6	20	
	0.00%	0.00%	25.00%	11.50%	15.80%	18.40%	16.70%	15.40%	
▪ 91-120 วัน	1	2	0	6	3	8	4	24	
	25.00%	66.70%	0.00%	23.10%	15.80%	21.10%	11.10%	18.50%	
2. สมรรถนะของตน									0.001
▪ ต่ำมาก	0	0	0	0	0	0	0	0	
▪ ต่ำ	0	0	0	0	0	0	0	0	
▪ ค่อนข้างต่ำ	0	2	0	5	6	0	2	15	
	0.00%	66.70%	0.00%	19.20%	31.60%	0.00%	5.60%	11.50%	
▪ ปานกลาง	1	1	4	17	8	27	16	74	
	25.00%	33.30%	100.00%	65.40%	42.10%	71.10%	44.40%	56.90%	
▪ ค่อนข้างสูง	3	0	0	4	3	9	16	35	
	75.00%	0.00%	0.00%	15.40%	15.80%	23.70%	44.40%	26.90%	
▪ สูง	0	0	0	0	2	2	2	6	
	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	10.50%	5.30%	5.60%	4.60%	
▪ สูงมาก	0	0	0	0	0	0	0	0	
3. ระดับทัศนคติ									<001.0
▪ ต่ำมาก	0	0	0	0	0	0	0	0	
▪ ต่ำ	1	0	0	0	0	0	0	1	
	25.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.80%	

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เข้ารับการรักษา การรับรู้เกี่ยวกับการรับรู้สมรรถภาพทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงกับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด (ต่ำ)

ตัวแปร	ระดับความตั้งใจในการเลิกใช้เสพติด							รวม	P-value
	ต่ำมาก	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง	สูงมาก		
	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ	จำนวน/ร้อยละ		
▪ ค่อนข้างต่ำ	0	0	0	0	0	0	0	0	
▪ ปานกลาง	0	0	1	1	0	0	1	3	
	0.00%	0.00%	25.00%	3.80%	0.00%	0.00%	2.80%	2.30%	
▪ ค่อนข้างสูง	1	1	0	8	3	7	2	22	
	25.00%	33.30%	0.00%	30.80%	15.80%	18.40%	5.60%	16.90%	
▪ สูง	2	2	3	17	16	31	33	104	
	50.00%	66.70%	75.00%	65.40%	84.20%	81.60%	91.70%	80.00%	
▪ สูงมาก	0	0	0	0	0	0	0	0	
4. ระดับการคล้อยตาม									<001.0
▪ ต่ำมาก	0	0	0	0	0	0	0	0	
▪ ต่ำ	1	0	0	0	0	0	0	1	
	25.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.80%	
▪ ค่อนข้างต่ำ	1	0	0	1	0	0	0	2	
	25.00%	0.00%	0.00%	3.80%	0.00%	0.00%	0.00%	1.50%	
▪ ปานกลาง	0	0	0	0	0	1	0	1	
	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	2.60%	0.00%	0.80%	
▪ ค่อนข้างสูง	0	0	1	13	3	2	2	21	
	0.00%	0.00%	25.00%	50.00%	15.80%	5.30%	5.60%	16.20%	
▪ สูง	1	2	2	10	10	22	18	65	
	25.00%	66.70%	50.00%	38.50%	52.60%	57.90%	50.00%	50.00%	
▪ สูงมาก	1	1	1	2	6	13	16	40	
	25.00%	33.30%	25.00%	7.70%	31.60%	34.20%	44.40%	30.80%	

วิจารณ์ (Discussions)

สมมติฐานการวิจัย 1 ความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง อยู่ในระดับสูงมาก

ความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดส่วนใหญ่ผู้เข้ารับการบำบัดมีความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Allahverdipour, et al.¹¹ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความตั้งใจในการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น โดยในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัด ส่วนใหญ่ให้ความใส่ใจจนในครอบครัวต่อปัญหาการใช้ยาเสพติด รวมไปถึงการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการกลับไปใช้ยาเสพติด แต่ยังคงพบว่า ยังมีความตั้งใจในระดับที่ค่อนข้างสูงคือ หากพบสถานการณ์ที่มีการใช้ยาเสพติด จะหลีกเลี่ยงไม่ไปพบสถานการณ์นั้น รองลงมาคือ เมื่อมีความทุกข์จะไม่ใช้ยาเสพติดเพื่อแก้ไข้ปัญหา

จะเห็นได้ว่า การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของผู้เข้ารับการบำบัด เป็นสิ่งที่จะช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงการกลับไปใช้ยาเสพติดได้ รวมไปถึงผู้เข้ารับการบำบัดไม่ต้องการให้คนในครอบครัวใช้ยาเสพติด โดยการให้ความสนใจคนในครอบครัวต่อปัญหาการใช้ยาเสพติด ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความตั้งใจในการที่จะเลิกใช้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดที่ชัดเจนโดยมีครอบครัวเป็นปัจจัยที่จะสนับสนุนการเลิกใช้ยาเสพติด

สมมติฐานการวิจัย 2 การรับรู้

สมรรถภาพของตนอยู่ในระดับสูงมาก

การรับรู้สมรรถภาพแห่งตนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Allahverdipour, et al.¹¹ ประเด็นที่พิจารณาพบว่า การรับรู้สมรรถภาพ เกี่ยวกับการไปงานเลี้ยงสังสรรค์ หากอยากต้องการใช้ยาเพื่อผ่อนคลายและสร้างความมั่นใจจะหลีกเลี่ยงการใช้ยาได้ รวมไปถึงเมื่อรู้สึกเศร้าใจและเพื่อนสนิทชักชวนให้ใช้ยาเสพติด จะสามารถหลีกเลี่ยงได้

ผู้เข้ารับการบำบัดยังคงมีความมั่นใจไม่สูงมาก หากต้องอยู่ในสถานการณ์ที่มีผู้ใช้ยาและเมื่อเพื่อนสนิทชักชวนให้ใช้ยาเสพติด

สมมติฐานการวิจัย 3 ทศนคติต่อการใช้ยาเสพติดอยู่ในระดับสูงมาก

ทศนคติต่อการใช้ยาเสพติด พบว่าส่วนใหญ่ผู้เข้ารับการบำบัดมีการรับรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับการศึกษาของ Allahverdipour, et al.¹¹ และการศึกษาของ Ibrahim, et al.¹² ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ความเชื่อว่าการใช้ยาเสพติดมีผลทำให้คนในครอบครัวไม่สบายใจ รวมไปถึงครอบครัวอยากให้เลิกใช้ยาเสพติด นอกจากนี้เชื่อว่าการใช้ยาเสพติดจะนำไปสู่การเกิดปัญหาอาชญากรรมรวมถึงปัญหาสังคม และหากเลิกใช้ยาเสพติดจะไม่เป็นโรคสมองตื้อยา

สมมติฐานการวิจัย 4 การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงอยู่ในระดับสูงมาก

ผู้เข้ารับการบำบัดมีความเชื่อตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับสูง โดยมีความเชื่อว่าจะต้องทำให้เลิกใช้ยาเสพติดและมีความเชื่อว่าจะให้อภัย เมื่อไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากนี้ผู้เข้ารับการบำบัดมีความเชื่อว่าอาจต้องทำตามเพื่อนที่เคยใช้ยาเสพติด¹³ และเชื่อว่าสังคมที่อาศัยอยู่ไม่รังเกียจคนที่มีประวัติใช้ยาเสพติด

จะเห็นได้ว่า สถาบันครอบครัวและคนในสังคมยังคงเป็นกลุ่มที่จะช่วยให้ผู้เข้ารับการบำบัดสามารถเลิกใช้ยาเสพติดได้ โดยเห็นว่าครอบครัวจะให้อภัยเมื่อเลิกใช้ยาเสพติดได้ และสังคมไม่รังเกียจผู้ที่มีประวัติการใช้ยาเสพติด

สมมติฐานการวิจัย 5 ระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัดมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด

ระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัดไม่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง ฯ¹⁴

ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มผู้ที่เข้ารับการบำบัดส่วนใหญ่เป็นผู้ค้ามากกว่าการเป็นผู้เสพ ดังนั้นระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัด จึงไม่ใช่ประเด็นเกี่ยวข้องกับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด เนื่องจากไม่มีอาการถอนยาเป็นอุปสรรคในการตั้งใจเลิกเสพยาเสพติด

สมมติฐานการวิจัย 6 การรับรู้สมรรถภาพของตนมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด

การรับรู้สมรรถภาพของตนมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด¹⁵ ในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.01) สอดคล้องกับการศึกษาของ Allahverdipour, et al.¹¹

สมมติฐานการวิจัย 7 ทศนคติต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด

ทศนคติต่อการใช้ยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.01) สอดคล้องกับการศึกษาของ Allahverdipour, et al.¹¹ และการศึกษาของ Ibrahim¹²

สมมติฐานการวิจัย 8 การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด

การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิงมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดในผู้ที่เข้ารับการบำบัดในค่ายวิวัฒน์พลเมือง ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.01)

ข้อยุติ (Conclusions)

ผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดที่ค่ายวิวัฒน์พลเมือง ศูนย์ฝึกการรบพิเศษปากช่อง มีระดับความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติดอยู่ในระดับสูง โดยพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัด

ส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด เกี่ยวข้องกับการให้ความใส่ใจคนครอบครัว ต่อปัญหาเสพติด การมุ่งเน้นใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการกลับไปใช้ยาเสพติด แต่การหลีกเลี่ยงสถานการณ์หากพบการใช้ยาเสพติดจะหลีกเลี่ยงไม่ไปพบสถานการณ์นั้น และการไม่ใช้ยาเสพติดเพื่อแก้ไขปัญห โดยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

การรับรู้สมรรถภาพของตน เกี่ยวกับการไปงานเลี้ยงสังสรรค์และการพบเพื่อนใหม่ จะสามารถหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติดได้ และเมื่อเพื่อนสนิทจะชักชวนให้ใช้ยาเสพติด จะสามารถหลีกเลี่ยงได้เช่นเดียวกัน

ทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติด ผู้เข้ารับ การบำบัดส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการใช้เสพติดมีผลทำให้คนในครอบครัวไม่สบายใจและครอบครัวอยากให้เลิกใช้ยาเสพติด นอกจากนี้มีความเชื่อในการใช้ยาเสพติด จะนำไปสู่การเกิดปัญหาอาชญากรรม และถ้าเลิกใช้ยาเสพติดจะไม่ทำให้เป็นโรคสมอง ติดยาและไม่เป็นปัญหาสังคม

การคล้อยตามกลุ่มที่อ้างอิง พบว่าผู้เข้า รับการบำบัดมีความเชื่อเกี่ยวกับครอบครัว ต้องการให้เลิกใช้ยาเสพและเชื่อว่าครอบครัว จะให้อภัยเมื่อไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ก็ อาจต้องทำตามเพื่อนที่เคยใช้ยาเสพติด อย่างไรก็ตาม มีความเชื่อว่าสังคมที่ฉันอาศัย อยู่ไม่รังเกียจคนที่มีประวัติใช้ยาเสพติด

ข้อเสนอแนะ (Suggestions)

1. เชีงวิชาการ

- ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการ บำบัดที่เน้นการแนะนำใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการกลับไปใช้ยาเสพ ติดรวมถึงการสร้างทักษะในการหลีกเลี่ยง การไม่ใช้ยาเสพติดโดยเฉพาะทักษะการ ปฏิเสธ

- หลักสูตรการบำบัดควรเพิ่มบทบาท ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผลการศึกษา พบว่า ผู้เข้ารับ การ บำบัดมีความเชื่อว่าครอบครัวให้ความสนใจ ต่อปัญหาเสพติด รวมไปถึงการสร้าง ทัศนคติที่ดีต่อการเลิกใช้ยาเสพติด

- ควรส่งเสริมการป้องกันการ ใช้ยา เสพติด ในกลุ่มวัยแรงงานโดยเฉพาะ ผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง

2. เชีงนโยบาย

- ควรมีนโยบายส่งเสริมสร้าง ความ เข้มแข็งของครอบครัวเพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน ใน การป้องกันปัญหาเสพติด เนื่องจาก ส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการเลิกใช้ยาเสพติด และมีความเชื่อว่าครอบครัวต้องการให้เลิกใช้ ยาเสพ และให้อภัยเมื่อไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพ ติด ซึ่งเกี่ยวกับการให้ความใส่ใจคนครอบครัว ต่อปัญหาเสพติด

3. สำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

- ควรมีการทำการศึกษาเปรียบเทียบ ระดับความตั้งใจและสมรรถภาพแห่งตน

ในกลุ่มผู้เข้ารับการรักษาในค่าย 9 วันกับการ
เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

- ควรมีการศึกษาระดับความตั้งใจ
และสมรรถภาพแห่งตนเป็นช่วงระยะเวลาเข้า
รับการรักษาในช่วง 1 , 2, 3 เดือน และก่อน
สิ้นสุดการบำบัดเพื่อเปรียบเทียบระดับความ
ตั้งใจและสมรรถภาพแห่งตน

สถานะองค์ความรู้ (Body of knowledge)

ในการดำเนินการแก้ปัญหายาเสพติด
หน่วยงานต่าง ๆ ได้นำเสนอแนวคิดในการ
แก้ไขปัญหายาเสพติด โดยที่มีรูปแบบและ
กลุ่มเป้าหมายแตกต่างกันออกไป ซึ่งรวมถึง
กลุ่มปกติ (ยังไม่มีประสบการณ์และไม่ได้

เกี่ยวข้องกับยาเสพติด) กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเสพ
(มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องและเคยใช้ยาเสพ
ติตมาแล้ว) และกลุ่มผู้ติดยาเสพติด (ใช้ยา
เสพติดเป็นประจำและต้องการบำบัดรักษา
ทางการแพทย์) โดยที่องค์กร/หน่วยงานที่
เข้ามาดำเนินการมีทั้งภาครัฐ เอกชน และ
ส่วนอื่น ๆ โดยได้พยายามประสานร่วมมือกัน
จัดฝึกอบรมในลักษณะค่าย ซึ่งมีระยะเวลา
ของการจัดค่ายและรูปแบบแตกต่างกัน
ออกไป

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements)

ขอขอบคุณ เครือข่ายพัฒนาวิชาการ
และข้อมูลสารเสพติดที่สนับสนุนทุนวิจัย

เอกสารอ้างอิง (References)

1. United Nations Office on Drugs and
Crime (UNODC). **World drug report
2019**. Vienna: United Nations
publication; 2019.
2. Demand Reduction Division.
**Treatment statistics among drug
users in Thailand**. Prevention and
Development Bureau, Office of
Narcotic Control Board, unpublished
statistics; 2020.
3. Narcotics Analysis and Technical
Service Institute. **Inter-
nal drug
analysis record**. Office of the
Narcotics Control Board, Ministry of
Justice, unpublished statistics; 2019.
4. WHO ASSIST Working Group. The
alcohol, smoking and substance
involvement screening test (ASSIST):
development, reliability and
feasibility. **Addiction (Abingdon,
England)** 2000; 97(9): 1183–1194.
5. Surveillance Division. **Statistics
among drug users in Thailand**.
Strategy Bureau, Office of Narcotic
Control Board, unpublished statistics;
2019.

6. United Nations Office on Drugs and Crime. **World drug report 2018**. Vienna: UNODC; 2018.
7. Kanato M., et. al. **Report on Size Estimation of Substances Users in Thailand 2019**. Bangkok: Charunsanitwong printing house; 2019.
8. Ministry of Public Health. **Statistics among drug users in Thailand**. Office of Permanent Secretary, unpublished statistics; 2019.
9. Kanato M. **Drug camps in Thailand: its effectiveness**. Strategy Bureau, Office of Narcotic Control Board; 2020. [in Thai].
10. Madden TJ, Ellen PS, Ajzen I. A comparison of the theory of planned behavior and the theory of reasoned action. **Personality and social psychology Bulletin** 1992; 18(1): 3-9.
11. Allahverdipour H, Farhadinasab A, Galeeiha A, Mirzaee E. (2007). Does Behavioral Intention to Avoid Drug Abuse Works as Protective Factor among Adolescent?. **Journal of research in health sciences** 2007; 7(1): 6-12.
12. Ibrahim F, Kumar N. Factors effecting drug relapse in Malaysia: An empirical evidence. **Asian Social Science** 2009; 5(12): 37-44.
13. Walsh SD, Djalovski A, Boniel-Nissim M, Harel-Fisch Y. Parental, peer and school experiences as predictors of alcohol drinking among first and second generation immigrant adolescents in Israel. **Drug and Alcohol Dependence** 2014; 138: 39-47.
14. Simpson DD, Joe GW. Motivation as a predictor of early dropout from drug abuse treatment. **Psychotherapy: Theory, research, practice, training**. 1993; 30(2): 357.
15. Thumwong N, Kanato M. Methamphetamine Use Behavior, Abnormal Symptoms, and Domestic Violence Among Drug Users in Thailand. **Addictive Disorders & Their Treatment**. 2019 Nov 6.